

Noortenõustamine – mis ja milleks?

Mairi Kaha

naistearst

Eesti Seksuaaltervise Liidu Seksuaaltervise Kliinik

Mis see ikkagi on?

Eesmärk - hoida ja parandada noorte seksuaal-ja reproduktiivtervist ning –õigusi

Noorte terviseteemadele terviklik lähenemine ja nende psühhoseksuaalse arengu toetamine

Noorte vajadustest, õigustest ja muredest lähtumine

Integreeritud teenus – meditsiiniline abi, psühhosotsiaalne nõustamine, psühholoogiline abi

Seksuaalsusesse positiivselt suhtuv, noortega tööks vajalikud koolitused läbinud personal (arst, ämmaemand, õde, psühholoog, sotsiaaltöötaja)

Ühtseid tegevusprintsipe järgiv töö võrgustikuna

Suunatus seksuaal-ja reproduktiivtervise alasele ennetusele ja vajadusel ravitööle

Kellele?

Noortele:

- kuni 26. eluaastat (k.a.);
- igast soost;
- nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata.

Noorteka
arstid räägivad
sinuga, kui
inimesega.

Alati saan abi,
mõistmist ja mis
peamine, see on
TASUTA!

Nii hea, et on olemas
koht eraldi just
noortele, kus ei ole
täiskasvanuid
järjekorras ja kus saab
kiirelt abi.

Miks minu
kodukohas enam
noorte
nõustamiskeskust
ei ole?

Noortekasse julgen
iga murega pöörduda
ja soovitan ka
teistele! Aitäh, et
olemas olete!

Noortenõustaja
võtab mind
võrdsena ega
arvusta mind

Noorte nõustamiskeskuste tegevuse põhimõtted ja kvaliteedi tagamine

Esimene versioon 2002, viimane uuendamine 2021

Kirjeldab noorte nõustamiskeskuste tegevuse eesmäärke ja põhimõtteid, keskustes pakutavaid teenuseid, ülesehitust ja juhtimist, keskuste ja võrgustiku kvaliteedi arendamist ja hindamise indikaatoreid

Abi uute noorte nõustamiskeskuste loomisel

Alus noorte nõustamiskeskuste tegevuse hindamisel ja kvaliteedi arendamisel

Praktiline abi noorte nõustamiskeskuste töötajatele, tegevuse hindajatele, rahastajatele, töö koordineerijatele ja teistele teenusega seotud isikutele

Perioodid

1991–1995 idee ja esimesed kohapealsed algatused erinevates Eesti piirkondades, välisabi, ESTL loomine

1995 - esimene ESTL koolitus NNKde töötajatele: idee luua ühtsetel alustel töötavate NNK-de võrgustik vastavalt koolitatud töötajatega

1995–2002 entusiastlik projektipõhine töö, võitlus rahastuse pärast, uute keskuste koondumine ESTL ümber – ühised püüdlused, teabematerjalid, koolitused, õppevisiit; koostöö koolidega ja kohalike omavalitsustega

2002–2017 järjepidev teenusepakkumine võrgustikuna, regulaarne rahastus, regulaarne täiendkoolitus, koostöö koolidega, teadusuuringud (=NNKde mõju analüüs); EV arenguabi raames ja rahvusvaheliste organisatsioonide kutsel NNKde ja EHK koostöökogemuse jagamine Moldovas, Kõrgõzstanis, Lätis, Leedus, Türgis jm

2017 - ... tagasi lahingusse, võrgustiku vaikne hääbumine

Võrgustik?

Kellele?

Noortele (külastajatele) – haridust omandavate noorte sagedane elukohavahetus – töö ühtsete standardite alusel

Personalile – lihtne informatsiooni ja ideede vahetamine ühte erialast tööd tegevate inimeste vahel

Võimalus küsida nõu ja abi teenust juhtivalt organisatsioonilt

Võimalus ühtselt arendada:

rahastamist

baas ja täiendõpet

teenuse kvaliteeti

“NNk-d olid varasemalt toetatud võrgustiku juhi poolt, uutel töötajatel oli võimalus nõu küsida, tunti muret, kuidas keskuse töö edeneb jne. NNk kabineti töötaja ei tundnud ennast üksi jäetuna vaid osana meeskonnast.

Antud osas see hetkel puudus.”

Muretsevad ka teised...

Rahvusvaheline Pereplaneerimise Föderatsioon (IPPF), mille liige on Eesti Seksuaaltervise Liit (ESTL) on oma hinnangutes välja toonud, et Eestis on oht noortesõbraliku teenuse kadumisele, kuna puudub varasemalt hästi toimunud NNK-de võrgustiku juhtimine.

Kuna noored suunduvad elu- ja õppimiskohta vahetades sageli teistesse piirkondadesse, on oluline, et võrgustikku kuuluvate keskuste töö vastaks kindlatele standarditele. Võrgustikuna toimides on võimalik paremini organiseerida ka rahastamist, baas- ja täiendõpet, teenuste kvaliteedi edendamist.

Kuidas edasi?

Ühtsetel alustel töötav hästi juhitud teenusepakkujate võrgustik vs killustunud ebaühtlase kvaliteediga oma muredega üksi jäetud teenusepakkujad

Kindlad ja hea kvaliteediga teenusepakkujad ning kindel süsteem uute keskuste avamisel vs teenuse pillutamine erinevate teenusepakkujate vahel erinevatel hankeperioodidel

Teenuse järjepidevus ja jätkusuutlikkus teenuse pakkujast ja teenuse kasutajast lähtuvalt

Uute teenuseliikide lisandumine, nt rasedusaegsel jälgimisel olemine, medikamentoosne raseduse katkestamine jne.

Aitäh !